

Erdészeti Ujság

HAVI SZEMLÉJE.

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre	9 K 60 fill.
Fél évre	4 " 80 "
Negyed évre	2 " 40 "
Egy hónapra	— " 80 "

Pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” címére Szászvárosra küldendők

Megjelenik minden hó 20-án.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

PODHRADSZKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fillér. Ajánlköztásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fillér. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél — mérsékelt díjak egyezség szerint. —

XIII. évfolyam.

Szászsebes, 1909. november 20.

2. szám.

Régi pénzek

aranyból és ezüstből megvétetnek jó árban.

SCHMIDEG ALFRÉD

Budapest, I., Maros-utca 7. szám.

FARAGÓ BÉLA

Cs. és kir. udvari szállító

ZALAEGERSZEG

Magyar magpergető gyára
erdészeti csemete-telepei

Ajánl saját magpergetőjében termelt legmagasabb
csiraképeességű

tülevelű magvakat,

kitűnő minőségű

lombfa magvakat,

kocsányos és kocsánytalan tölgymakot,
fűmagvakat, répa, here és más
gazdasági magvakat,

saját telepein nevelt, kitűnően fejlődött, erdősítési
célokra alkalmas

tű- és lomblevelű csemetéket,
gyümölcsfákat, válogatott fajokban diszfenyőket,
sorfákat, élősövény-csemetéket.

Alkalmi vétel:

!! Több millió tölgycsemete 20—150 cm. magas !!
50.000 drb. diszbokor 1 1/2—3 m. "
20.000 " diszfenyő 1 1/2—3 " "

Előnyös vadértékesítés!

Szarvas, dām vad, vadsertés,
őz, nyul, fogoly s egyéb lőtt vad
értékesítését minden mennyi-
ségben elvállalom a legma-
gasabb árak mellett o o

Azonnali készpénz elszámolás

o o Ajánlatokat kér: o o

== Fodor Károly ==

o o bizományos o o

Budapest, központi vásárcsarnok.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

Ajánlja
az őszi idény-
re dúsán felszerelt
papir-raktárát u. m.: el-
jegyzési- és esküvői-kártyáit,
mindennemű nyomtatvá-
nyait, diszes kiállí-
tásu meghívóit,
névjegyeit
stb.

Szászváros, Klastrom-u. 1. sz.

Élő vad!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket,
szarvasokat, vad házinyulakat, uhukat, min-
den másfajta állatokat magas árakon vásárol

O. Frank Utódai Kreuzig és Högl

állatkiviteli és nagykereskedési háza, Wien
(Bécs) V-2. Einsiedlergasse 13. Telephon
598. Szállít minden nem élő vadakat és
más élő állatokat elsőrendű minőségben.
A nyulak tömeges befogásához saját hálóit,
foglyok és fácánok szállításához saját ketre-
ceit bérmentve küldi és adja rendelkezésre.

Képes vételi árjegyzék ingyen
és bérmentve o o o

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNÉVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapítotott
1847.

Braseweller János

Ca. 30. évt. kizárólagosan
működés, foglalkoztatva
és művészi- és művészeti-
ingázókat a
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással

RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

ERDÉSZETI UJSÁG

HAVI SZEMLÉJE.

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési díjak:

Egy évre	9 K 60 fill.
Fél évre	4 " 80 "
Negyed évre	2 " 40 "
Egy hónapra	1 " 80 "

Pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” címére Szászvárosra küldendő

Megjelenik minden hó 20-án.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fillér. Ajánkozásoknál, eladás vagy vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszöri közlésű hirdetményeknél — mérsékelt díjak egyezség szerint. —

XIII. évfolyam.

Szászsebes, 1909. november 20.

2. szám.

Jog és kötelesség.

Az embernek földi hivatása teljesítésében vannak jogai és vannak kötelességei.

A jogokból több adatott hatalmasoknak, a gazdagoknak, a kötelességekből nagyobb rész jutott ki a szegényebb sorsu osztályoknak, sőt voltak és vannak még ma is olyan néprétegek, amelyeknek jóformán csak kötelességeik vannak, míg arról, hogy jogaik is vannak, még álmodni is alig mernek.

A jogok főbirtokosainak mindig az volt az igyekezetük, hogy ezeket lehetőleg örökké maguknak tartsák meg s azokból még morzsákat sem szívesen engedtek át sanyarubb sorsban élő embertársaiknak.

Ujabb időben a népek alsóbb rétegeiben mind jobban előtérbe kezd nyomulni a jogokért való küzdelem, sőt mai korunk jóformán teljesen ennek a küzdelemnek a jegyében áll.

Alig pár hete annak, hogy az állami tisztviselők egyesületének közgyűlése mozgalmassá és zajossá tette Kolozsvár városát. Közel ezer főnyi, az államrendszer különféle ágazataihoz tartozó, alacsonyabb és magasabb rangú tisztviselő gyűlt itt egybe, valamennyi azért, hogy kéz kézben, váll váll mellett, együttes erővel küzdjön jogaiért, amelyek őt természetesen állásából kifolyólag megilletik ugyan, de amelyek nagy részét — bár állítólag birtokukban van — nem élvezheti.

A tanácskozás csupa panasz körül forgott s minden egyes panasz égő kiáltás volt a jogok után.

Panaszkodtak, hogy a mai drágaság mellett a tisztviselőnek nem lehet megélnie s köve-

telték javadalmazásuknak megfelelő javítását, tehát jogot kívántak maguknak, azt a jogot, amelyet munkálkodásukkal kiérdemelnek.

Követelték a hivatalban való előmenetet, tehát a fokozatos előléptetés rendezését és igazságos alapokra való fektetését, tehát ismét azt, amihez szolgálatukból kifolyólag joguk van.

Sürgették a szolgálati pragmatika megalkotását és életbeléptetését és itt ennél álljunk meg egy szóra.

Mi is tulajdonképen az a szolgálati pragmatika?

Évtizedek óta hangoztatják ezt hazánkban azok valamennyien, akik közszolgálatban állanak, ezek közül sokan olyanok is, akik csak azért emlegetik és kívánják, mert másoktól hallják, de bizony akárhányan vannak közöttük, akiknek halvány fogalmuk sincs arról, hogy mi az, amit ebben a két szóban óhajtanak.

A szolgálati pragmatika, vagy mondjuk magyarul: szolgálati szabályzat az, amelynek hivatása lenne tisztán, félremagyarázhatlan módon körvonalazni a közszolgálatban álló összes személyzet, tehát nemcsak a tisztviselők, hanem az altisztek, dijnokok és szolgák jogait és kötelességeit.

Most, ennek a szolgálati pragmatikának a hijával ugyanis olyképp állunk, hogy tulajdonképen csak a kötelességekkel vagyunk úgy — a hogy tisztában, de a jogok dolgában teljes homályban tapogatódzunk.

A kötelesség, az csak meglenne, de ez sincs úgy körvonalazva, hogy annak keretei teljesen ismereteseek lennének s ezért bizony akár hány-szor megesik, hogy az alantasabbak a szorosan vett kötelességükön túl nem saját jóakarataukból,

de felsőbb parancsra olyan teendőket is kénytelenek végezni, amelyekre egyébként és jog szerint nem volnának kényszeríthetők.

Viszont s ezzel ellentétben vannak, vagy legalább kellene, hogy legyenek jogaink, amelyeket ismét felülről jövő akadályok miatt nem gyakorolhatunk, illetve amelyek gyakorolhatása föllebvalónk kénye-kedvétől függ.

Mindezekben a bajokon a szolgálati pragmatika lenne hivatva segíteni s ezért folyik a közszolgálatban állók ezreinek és ezreinek küzdelme évtizedeken át.

Kormányok jöttek, kormányok mentek s az általános nyomás alatt úgy egyik, mint a másik ígérte a szolgálati pragmatikát, de bizony ez mindig csak ígéretnek maradt meg mind a mai napig.

Most végre — állítólag — már megérett odáig a szolgálati pragmatika kérdése, hogy annak tervezete elkészült és csak a törvényhozás tárgyalása alá kellene bocsátani, amint azonban megdöbbenéssel értesülünk, ez a tervezet annyira csonka, hogy a kívánalmakat minden téren, az egész vonalon ki nem elégíti, szóval hogy az nem teljes, hanem csak fél munka.

Az egyes lapokból vett értesülés szerint ugyanis a tervezett szolgálati pragmatika csak a tisztviselőkre terjed ki, míg a díjnokokat, altiszteket és szolgálát teljesen figyelmen kívül hagyni szándékozik, tehát ismét oda jutunk, — ha ugyan az államhatalom megmarad mostani álláspontja mellett, — hogy azok fognak nyerni valamit, akiknek most is többjük van, míg a tiszszerte nagyobb tömeg, amely csak a kötelességek terhes sulya alatt roskadozik, hoppon marad.

Ugy áll tehát a dolog, hogy a hatalmasabb tizezrek megkapják az ő régi kívánságukat, míg a gyöngébb százezrek megint csak a tovább sóvárgók csapatját fogják képezni.

Alig hisszük ugyanis, hogy azok a memorandumok, amelyeket a kolozsvári tisztviselő kongresszuson az Állami Díjnokok Országos Szövetkezete és az Állami Alkalmazottak Egyesülete előterjesztettek s amelyekben többek között a szolgálati pragmatikának a díjnokokra, altisztekre és szolgálákra való kiterjesztését is kéri, többet érjenek a pusztában elhangzó szónál.

A tisztviselők nyilván megfogják kapni azt, amit kívánnak, megkapják pedig azért, mert van

nekik hatalmas országos szervezetük, amely szövetkezet szavának megvan a maga sulya, amelylyel az államhatalomnak végre is számolnia kell. Azonkívül a sajtó is folyton foglalkozik ügyeikkel-bajaikkal. Ezzel szemben úgy a díjnokok, mint az altisztek és szolgálák eddig meglévő szövetségei, egyesületei gyöngék; tagjaik száma az alkalmazottak számának arányához csekély; a nagy lapok alig vesznek tudomást róluk s legföllebb a napi hírek rovatában — amelyet alig olvasnak — szorítanak ügyeiknek nagyrítván egy kis helyet, saját lapjaik pedig ha vannak is, megfelelő pártolás hiánya miatt csak tengődnek s nem képesek szavuknak azt a sulyt kölcsönözni, amelyre szükség lenne.

Ezekből mindenki levonhatja a tanulságot.

Aki valóban törődik a maga sorsával, azzal törődnek azok is, akik azt intézik, aki pedig ezt nem teszi, az tovább is rabja lehet kötelességeinek, de nem válik urává jogainak.

Akinek füle van a hallásra, hallja!

Hát mi hol maradunk?

Irta: lozsádi Zudor Jakab, aradi erdőaltiszt.

(Folytatás és vége.)

A Borsod—Gömör—Heves vármegyék Erdészeti Egyesülete foglalkozott tehát a magán erdőtiszték helyzetének javításával, illetve annak kérdésével, de megfellebbezett arról, hogy a magán erdőknél nem csak erdőtiszték, hanem ezeknél aránytalanul nagyobb számban altisztek, vagy — nem bánom — erdőőrök, no meg kerülők és szolgálák is alkalmazva vannak s hogy ezeknek a helyzete nem csak hogy nem irigylésre méltó, hanem az övékéénél sokkal sanyarubb és így ez is ugyan csak rászorul némi javításra.

Ha valaki, úgy első sorban a mi erdőtisztjeink mint közvetlen előjáróink nagyon jól ismerik a mi helyzetünket s így annál inkább kell csodálkoznunk azon, hogy akkor, a midőn a saját bajaikat törvényhozás után óhajtják rendeztetni, nem szentelnek nekünk is egy kis figyelmet és nem igyekeznek részünkre is valamit kivívni, holott mi vagyunk az ő jobbkezeik s nélkülünk bizony bénák maradnának terhes szolgálatuk teljesítésénél és alig tudnák a reájuk bízott feladatokat megoldani.

Ismeretes dolog, hogy a mi szolgálatunk még bizonytalanabb a magán erdőtiszték szolgálatánál, mert ők — legalább nagyobb részben — szerződésre lépnek kenyéradóikkal, a melyben kikötéseket tehetnek, megállapíthatják a kölcsönös felmondási határidőt, a végkielégítést stb., tehát van valamely okmány a kezükben, a mely részünkre bizonyos jogokat biztosít. Ezzel szemben nekünk altiszteknek, erdőőröknek, szolgálának még csak cselédkönyv sincs a kezünkben, tehát még a bé-

resnél, kocsisnál is jobban ki vagyunk szolgáltatva akár szolgálatadónk, vagy föllebvalóink kénye-kedvének.

Ismeretes dolog, hogy a mi szolgálatunk sokkal terheesebb az erdőtisztekénél s annak teljesítése közben nem csak testi épségünk, de életünk is jobban van kitéve mindenféle veszedelemnek. Az erdei tolvajokkal, a tilosban legeltetőkkal, a vadorzókkal az erdőtiszt vajmi ritkán kerül összetűzésbe, míg mi ezekkel a veszedelmes elemekkel jóformán mindig harcban állunk, nem ritkán viván velük véres csatákat, a melyek nem mindig a mi győzedelmünkkel végződnek.

Az ilyen csatákban nyomorékká téve, kezünkbe ragadhatjuk a koldus botot s mehetünk világgá, ugyanezt teheti családunk abban az esetben, ha életünket veszítjük, mert hiszen egyikünknek sem jár nyugdíj vagy végkielégítés, sem pedig szolgálatadónk — a kinek szolgálatában ér baleset — nem gondol arra, hogy minket nagyobb összeg erejéig baleset ellen biztosítson.

A magán erdőtiszteknek tehát akkor, a midőn a maguk részére követelnek nyugdíjintézményt, ugyanezt kellene követelniök az altisztjeik részére, mint a kik erre még ő náluknál is jobban rá vannak szorulva.

Követelik maguknak az erdőtisztek a fokozatos fizetésemelést, de az nem jut eszükbe, hogy közülünk is a legtöbb még mindig az évtizedek előtt megállapított javadalmazással kénytelen beérni, holott azóta a megélhetés nagyon megnehezedett; az élelmi szerek, az ipari cikkek ára az egész vonalon megkétszereződött s így nekünk is jólesnék a fizetés fokozatos emelése.

Egy szó, mint száz, az igazság az, hogy ott, a hol a magán erdőtiszteknek fáj, nekünk, magán erdőtiszteknek is fáj és bajaink éppen úgy szorulnak sürgős orvoslásra, mint az övék.

Erdőtisztjeink tőlünk megkövetelik, hogy szolgálatunkat pontosan teljesítsük, azért még életünket is kockára tegyük és feláldozzuk s jól tudják azt, hogy az ők szolgálatuk csak akkor sikeres, ha mi őket abban buzgón és teljes odaadással támogatjuk, méltán megkiváncsihatjuk tehát tőlük azt, hogy ne csak a kötelességeinkre legyenek figyelemmel, hanem gondot vessenek arra is, hogy helyzetünk a mai megélhetési viszonyok arányában javíttassék s hogy mi is hozzájuthassunk a jogoknak legalább a morzsáihoz.

Igy cselekedve, kivívják maguknak az irányukban való igazi és nem csak látszólagos tiszteletünket, szeretetünket és ragaszkodásunkat, tehát mind olyan tényezőket, a melyek alkalmasak nekik terhes szolgálatukat megkönnyíteni, életüket kellemesebbé és gondtalanabbá tenni.

Éppen ezért esdve kérjük mi magán erdőaltisztek föllebvalóinkat, tisztviselőinket, hogy valahányszor a saját rossz és türehetetlen helyzetükre gondolnak, ne feledkezzenek meg rólunk sem, a kik csak az ő segítségükkel és támogatásuk mellett remélhetjük sanyaru sorunk javítását.

Ne adjanak nekünk alkalmat az olyan küzdésre, mint a melyet mostani soraim fölél írnom kellett, hanem

mutassák meg, hogy az irányukban érzett gyermeki szeretetünket atyai szeretetükkel viszonozzák s higgyék el, hogy így cselekedve nem csak mi leszünk nyertesek, hanem ők is!

VADÁSZAT.

November a vadászatban.

Vége szakadt a szarvasok bögésének is, a nagy szerelem után kerülnek a teheneket, sőt annyira elkerülnek őket, hogy felé se mennek annak a területnek, a hol tehenek tartózkodnak. Ellenfeleiknek, a fiatalabb bikáknak is, mintha megbocsájtottak volna, elfelejtették az okozott sok-sok bosszúságot, szenvedést.

A fővad most megszeli, az élelemhiány mozgásra kényszeríti, most kell területeinken a tehenek ritkításához hozzájárulni, mert a sok tehén nagy csapás nemcsak a gazdaságra nézve, hanem magára a vadászterületre is. Mit ér a sok gyenge ivadék, hiszen a fővad-vadász nem mennyiségre vadászik a legtöbb esetben, hanem minőségre. Egy jó agancs feltétlenül nagyobb és állandóbb örömet szerez, mint 10 rongyos, pedig ott, a hol nagyon elszaporodik a fővad, ott már a minőség rovására megy a túlteljesítés. Ott, a hol minden kicsi bikának már 4—5 tehene van bögéskor, nincsen jó bögés. De a satnya apa után nem is lehet erőteljes ivadékot várni. Megszűnik az igazi élvezet ott, a hol minden lépésre egy-egy farka szarvast találunk és az mind silány.

Az ideai szarvaslövési engedély megadásánál a miniszterium bikára egyáltalán nem ad engedélyt. Ez feltétlenül rendkívül üdvös és jó intézkedés, de nemcsak a kisembereknek kell ám alkalmazni, hanem azoknál a nagyuraknál is, a kiknél a sok tehén éppen olyan kárt tesz az álmányra, mint a kicsinyeknek. Ne legyen kivétel, mert csak így van értelme egy helyes intézkedésnek. Tehénlövési engedélyt eddig február elsejéig adtak meg, most február 28-ig terjesztették ki és ez igen helyes intézkedés, de ki is kell ott használni, a hol sok a tehén. A tehén vadászata a legtöbb esetben nem szerez a bika-lövő uraknak örömet. Az ilyen urak lövessék a teheneket vadászszemélyzetükkel, mert a sok tehén nagyon megrontja szarvasállományainkat. Ha tekintetbe vesszük, hogy a fővad milyen óvatos állat, hogy az egész évben csak bögéskor lehet rája igazán vadászni, akkor megtermészetesen csak bikát lehet lőni, igazán meg kell mindent tenni, hogy minél több bika maradjon és az óvatos tehenekből, különösen pedig az öregekből minél több kerüljön terítékre. Mert csak így lehetne szép fővadjainkat ilyeneknek megtartani, különben teljesen elsatnyulnak.

A rendkívül kedvező ősz folytán a fővad és őz-állományunk takarmányban hiányt nem szenved, de ott, a hol őket etetni szokták, ebben a hónapban már az etetést mégis megkezdik.

A szokatlan szép ősz különben azt eredményezte, hogy az erdei szalonkák, ezek a kedves szép madarak, melyeknek jöttét még a fővad-vadászok is szeretettel le-

sik, várják, az idén jól érzik magukat a hegyek aljában, mert a hegytetőkről már mégis csak lehúzódtak, nem akarnak jönni hozzánk a dunai szigetekre. Tulajdonképpen nem is tudom, mit kerestek volna itt, a hol eső, őszi nedvesség eddig még alig volt. Ma, november ötödikén, mikor e sorokat írom, őszi esős nap van, csak úgy érzik a szalonka szimatja a levegőben. Persze hogy nem tudom megállni a kimenetelt. Kimentem tehát és ott, a hol tegnap még semmi se volt, ma csak úgy patogtak a szalonkák. A kaszálókról rebentek fel a kutya elől, tehát most jönnek le tömegesen az Alföldre. Szep-tember óta szórványosan gyakran lehetett 1—2 darabot látni, de ez az igazi idő, ez hajtja őket délvidékre. Csak jöjjetek ti kedves szép madarak minél többen és juttassatok a reátok való vadászás nagy élvezetéből nekünk magyar vadászoknak is! Hiszen tiéket az egész világon olyan nagy szeretettel várnak, hogyne szeretnénk mi is, a kiknek kevés jut ki belőletek?

Bekövetkezik már a tél, ne sajnáljuk foglyocskáinktól azt az egypár koronát, a mibe néhány etető kerül, a mivel igazán nagyon nemes cselekedetet végeztünk, ha elgondoljuk, hogy azok a kis foglyocskák, melyeket a kis szürke, földhöz hasonló ruhájuk védelmez meg a reájuk leselkedő sok-sok ellenségtől, most majd kikerülnek a hóra, a mely olyan a sok ragadozónak, parasztpuskásnak, mintha terített asztal lenne. Csak oda kell nyulniok, előttük a fogolypecsenye. A paraszt paprikásnak eszi még februárban is, éppen úgy nem kérdezi, szabad-e, mint a hozzá hasonló ölyv vagy héja. Pusztítanak mindnyájan a törvény megkeresése nélkül. Ha etetőkkel a pusztai lakásoktól távol tarthatjuk a szegény kis nyomorult éhezőket, legalább az egyik, a nagyobbik ellenségtől mentjük meg őket, és mégse jut annyi paprikásnak. Most kell már gondoskodni etetőhelyekről, most sok helyen még lehet kukoricaszárát künt is kapni, pedig ezekből lehet a tetőt jól megcsinálni.

Noha csodaszép őszi volt eddig és minden vad feltétlenül megtalálta a maga ennivalóját, mégis e hó elejével a fácán-etetőket rendbe kell hozni, hintést kell adni, mert ma talán csak egy, holnap már 2—3 darab fácán szokik az alá, de két-három hét múlva mégis csak az etetők alá szoknak ezek a kényes kóbor madarak. Persze csak azok, a melyeket a szomszéd kukoricásokban meghagytak. Ha pedig nem látjuk el őket hintéssel, még ezekre se számíthatunk, mert télen csak az ennivalóért maradnak meg helyeiken, de meghizni is kell ezeknek a bestiáknak, sárga bőrűeknek kell lenniök, mert a kék bőrű fácán nem ér semmit se. A hosszú szép őszi eredménye, hogy még ma is akad akárhány ökölnyi szopós nyul, de ezek most már árván maradnak a legtöbb helyen, vagy pedig a bekövetkező zord idő pusztítja őket el. A nyul-vadászatok ebben a hónapban megkezdődnek s az egyik helyen stráfban, másutt körökben vadásznak reájuk. A szövőipar most óriási módon fellendül (értve a zsákcsinálást,) most már a fogolylovás is nagy mulatság, így nyulvadászat alkalmával. Most kell a fegyvert fogolyra jól kezelni, mert most ezek a mi kedves mada-

rainak hatalmasan tudnak repülni, de örvendünk is ám, ha lelőhetünk néhányat. Ne felejtsük meg róluk, mert ezeknek a vadászása mindig, minden időben nagy élvezetünk, megérdemlik, hogy óvjuk és kiméljük őket.

A kukoricaszárakat már mindenütt kivagdalták, a kint levő rókák, görények s az efajta ragadozók a nádasokba és a sűrűkbe vonulnak, szalónkázás alkalmával már jó lenne őket kipusztítani, hogy a hasznos vadban minél kevesebb kárt tegyenek. Az igaz vadásznak nagy örömet szerez egy ilyen ellenség elpusztítása és ráadásul a területnek is nagy hasznot teszünk. Most van a különböző szárnyas ragadozóknak is a vonulási idejük, most nagyon résen kell lenni a hivatásos vadászoknak, mert az az igazi hivatásos vadász, a ki minél több hasznos vadat teremt és minél több kártékonyt tud elpusztítani.

Az őszi vetések, szántások még javában tartanak, nagyon kell vigyázni, hogy a szántóvető ember egy-egy barázda alatt nem tartogat-e valami rozoga rozsdás fegyvert, a mivel a nyulat ellőheti, de még vigyázni kell arra is, hogy ilyenkor kutyát ne vigyenek ki, mert ezek kiüldözik a nyulat a harmadik határba is. Az igaz vadásznak most sok dolga van s az igazi vadászat különben is most kezdődik a kis vadra.

FÓNAGY JÓZSEF.

*

Felhívás

a „Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete“ alapítására.

Európában alig van már állam, amely kutyatenyésztéssel szakszerűen nem foglalkozik, alig van ország, amely ebértékesítést szélteben és nagy sikerrel nem üz. Az ebtenyésztő egyesületeknek, kluboknak külföldön óriási a száma; gyakran egyetlen városban több ily klub van; ott a kiállítások, díjazások egymást érik; a fajták tiszta vérben való fentartására és tökéletesbitésére a törekvés általános s eladott állatokért a bevétel sok államban egyszerűen mesés.

Tudvalevő, hogy hazánkban is megpróbálkoztak ily irányokban, de a dolog — sajnos — két ízben is fiascoval végződött. Nem szükséges kutatnunk: miért; számoljunk inkább azon vigasztalan ténnyel, hogy Magyarországon, ahol sok százezer embernek van kutya birtokában, ahol az ebkedvelés oly nagymérvű: alig van néhány igazán kiváló ebtenyésztésünk; nincs ebtenyésztő országos egyesületünk, klubunk; nincsenek már évek óta kutyakiállításaink, díjazásaink, de igenis vannak horror kiadásaink ebekért, miket külföldről importálunk. S hogy a dolog még szégyenletesebb legyen: saját ősi fajtáinkért pl. magyar komondorért a külföldhöz fordulunk, annak adózunk még ebben is sulyos százazrekkel, fizetvén pl. élemedett magyar komondorért, melyet a német birodalomban neveltek, 100—200 koronát, sőt adván ennyit 3 hónapos kölyökért is.

Alulírottak ez állapotokat már nemzetgazdasági szempontból is tarthatatlanoknak itélvén, elhatározták, hogy országos ebtenyésztő egyesületet alapítanak avval a célzattal, hogy az ezen kérdésben bármiként is érdeklődőket egyesítsék és ilyen közös, egyesült erővel az

ügyet minden részletében életre keltsék, fejlesszék, előre vigyék, javára az ügynek, javára az egyesület tagjainak.

Hasonló, kiváló egyesületek mintájára, de szorgos tekintettel hazai viszonyokra és követelményekre, vezetné irányítaná ez ügyet az egyesület; rendezne díjazással, kitüntetésekkel egybekötött ebkiállításokat a központban s a vidéken; hatna az értékesítés kívánatosabb menetére s a hazai speciális fajták propagálása különösen is feladatát képezné.

Tervbe vettük az egyesület keretében a következő öt speciális osztálynak a felállítását:

I. Vizsla osztály.

II. Foxterrier és tascó osztály.

III. Agár osztály.

IV. Luxus-eb osztály.

V. Hazai nyáj-eb osztály.

A IV. osztály doggok, bulldoggok, uszkárok, newfoundlandiak, szentbernáthegyiek és hasonló ebek, meg törpe kutyák; az V. osztály pedig komondorok, pulik kuvaszok ügyeivel, a többi osztály pedig csak a címeiben jelzett ebek ügyeivel foglalkoznék.

Az egyesület tagjai a 12 korona évi tagsági-díj fejében az összes egyéb tagsági jog élvezete mellett kapják a havonként kétszer megjelenő, „A kutya” című egyesületi lapot, mely hivatva lesz egyfelől a kapcsot a tagok közt fentartani, a hivatalos közléseket publikálni s másfelől az ebre vonatkozó összes vívmányok, tudnivalók tekintetében folytonosan tájékoztatni a lap olvasóját, illusztrációkkal is kísértve a közvéleményeket.

E közérdekű, önzetlen, legjobb szándékkal megindított mozgalmat alulírott kezdeményezők melegen ajánlják Magyarországnak minden rendű és rangú ebtenyésztőjének és ebkedvelőjének figyelmébe s kéri, hogy az egyesület megalakulását tegyék lehetővé, tagul való beiratkozásukkal.

A jelentkezéseket Chyzer Kálmán urhoz, Rákosszentmihály, Farkas Ignác-u. 15. sz. alá kérjük intézni. Budapest, 1909. november hó.

A szervező-bizottság.

*

Rémes küzdelem egy párduccal.

Rémes vadász kalandon esett át f. év augusztus hó 30-án lord Eart Grey, Kanada kormányzója. Aznap reggel ugyanis a „Quadra” nevű kormányzói yachton vadászkirándulásra ment és a Victoriától mintegy negyven mértföldnyi távolságra fekvő északnyugati nagy öserdőségek partján kötött ki. A kormányzó rendes szokásához híven egyedül, csupán csak egy hatalmas vadászebbel indult el a rengetegbe s minthogy késő estig sem tért vissza, a hajó kapitánya kisebb csapatokat küldött keresésére. A kutató csapatok egyike másnap reggel négy óra felé érkezett vissza és hordágyon magával hozta a teljesen kimerült és több sebből vérző kormányzót. A csapat emberei azután elmondták, hogy a kormányzót egy távol fekvő indián kunyhóban találták meg, melynek lakói őt a tőlük kitelhető legnagyobb vendégszeretben részesítették, maga a kormányzó pe-

dig — midőn kissé magához tért — a következőképen adta elő elmaradásának okát és megsebesülésének kalandos történetét: „Ugy hat óra felé lehetett, mikor visszatérésre gondoltam. Találomra neki vágtam a hajó irányának s csak a mikor azt hittem, hogy már célhoz érek, vettem megdöbbenéssel észre, hogy eltévedtem és egészen ismeretlen irányban kalandoztam el. Ezután minél inkább igyekeztem hajónket feltalálni, annál ismeretlenebb vidékre vetődtem s végül fogalmam se volt arról, hogy merre járok. Puskámat minden tíz percben kétszer elsütöttem, de nagyon messze járhattam, mert lövéseimre nem kaptam feleletet. Éjfél után két óra lehetett, midőn bolyongásom közben egy szikláról lezuhantam és csaknem halálra zúztam magamat. Alig kezdtem öntudatra térni vállamon valami kaparást éreztem s halálos ijedelemmel vettem észre, hogy egy hatalmas párduc karmai közé kerültem. Összeszedtem minden erőmet és rettenetes élet-halál harcot vívtam a fenevaddal. Körülbelül tíz percig tartott ez a rémes küzdelem s már-már eszméletemet kezdtem veszíteni, midőn szerencsémre a párduc is hirtelen elengedett és vergődve bukott lábaim elé. Még csak ekkor vettem észre, hogy a küzdelemben hű kutyám is résztvett s a legváltáságosabb pillanatban sikerült átharapnia a párduc torkát. Ekkor azután tovább vándoroltam és úgy kerültem abba a vendégszerető indián kunyhóba, a melyben barátaim megtaláltak.”

*

Gyilkos orvvadászok.

Aradról jelentik: Az aradi esküdtszék Popa István és Popa Liszandra orvvadászokat, kik Nádas községben mult ősszel kegyetlenül meggyilkolták Horkai János erdőmestert s holttestét feldarabolták, 12—12 évi fegyházra ítélte. — Boldogkövárán ez év május havában Bende József, Bódi János és Haver Ferenc vadorzók lelőtték Nagelschmiedt Gottliebet, Zichy Jakab gróf uradalmának egyik erdészét. Az esküdtszék most ítélkezett a merénylek ügyében és Bende Józsefet mint tettest nyolc évi fegyházra, két társát pedig hat-hat havi fegyházra ítélte. A védő felebbezett.

*

Tenyészfoglyok kitelepítése.

Arra a kérdésre, hogy a tenyészfoglyok kitelepítésénél mire legyünk figyelemmel, a leghelyesebb feleletet a helyi viszonyok adják meg. Ott, ahol az éghajlat enyhe, vagyis ahol a tél gyenge szokott lenni, a kitelepítést már ősszel is eszközölhetjük, ellenkező éghajlati viszonyoknál azonban a foglyokat csak tavasszal bocsássuk ki a szabadba. A kibocsátás kevésbé zavart, csendes helyen történjék, hová a foglyokat szállító kosarakban viszzük, még pedig lehetőleg a délutáni órákban, mert a kibocsátásra az esti szürkület, vagy az esős idő a legalkalmasabb, mert így elejét vesszük a foglyok hirtelen elszéledésének. A kibocsátás úgy történik, hogy a szállító kosarakat megnyitjuk s azután csendesen visszavonulunk. A kibocsátást megelőzőleg annak környékén és más erre alkalmas helyeken is megfelelő eleséget kell elszórni,

hogy a foglyok ebben ne szenvedjenek hiányt. Arra kell különösen ügyelni, hogy a foglyok ne mind ugyanazon a helyen kerüljenek a szabadba, hanem megosztva, a vadászterület több alkalmas helyén bocsáttassanak ki, mert a dologban ez a legfontosabb és csodálatos, hogy a legtöbb kibocsátó ez ellen a szabály ellen szokott vétetni, a minek káros következményei pedig ritkán maradnak el.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

A kis malacok megvédése a hideg ellen.

Ha a koca hideg időben fiadzik, tanácsos a malacok segítségére menni, hogy mindjárt világra jöttük után ne pusztítsa el őket a hideg. Ezt azonban csak akkor tegyük, ha a koca nyugodt és szelíd, mert a vad kocát nem szabad zavarni. Igen jónak bizonyult a kocára a fiadás előtt pokrócot teríteni. A pokrócot a kocán kell hagyni, míg minden malac meg nem született és nem szopik a pokróc alatt. Ha a fiadás előtt nem alkalmaztuk ezen rendszabályt, a malacok megszületése után is lehet ezt tenni, ha látjuk, hogy a malacok fáznak. Ekkor még a pokrócot megmelegített téglákkal is tartsuk melegen. Az ily melegség a már félig megfagyott malacokat is magukhoz téríti. Körülbelül egy óra múlva lehet venni a pokrócot.

Az egér pusztításáról. A tél sok egeret bekerget a portára, a lakásokba, kamarákba. A jó macska a legjobb használatot teszi ellenük. Ha aztán ez se győzi, próbálkozzunk meg a fazék vízzel. Nem áll sokból, olcsó is, felállítása sem kíván sok pepecselést. Ugy készül, hogy a gazdaasszony kimustrál egy ócska fazekat, abba vizet tölt, melyet aztán vízzel áztatott pergámen-papirossal fed be. Ha a pergámen-papiros megszárad, rajta éles késsel keresztet kell vágni, melyet cukorporral, darával, lisztel, mi egyébvel beszórnak. Az egerek mohón mennek a csalétekre, de a nyíláson keresztül a vízbe potytyannak. A keresztnyílás újra kisimul, az egerek észre sem veszik, hogy annyi társa azon keresztül szaladt a halálba. Ha aztán a vizes fazék se győzi, a sok beste állatot pusztítani, akkor próbálkozzunk meg a vasvitriollal. Azokat a kamrákat, falakat, ólakat, hombárokat, amelyeket meg akarunk kimélni az egerektől, azon helységek falait vasvitriol-oldattal kell bemeszelni. A mészbe annyi vasvitriolt kell keverni éppen, hogy a mésznek észrevehető sárgás színe legyen. Ha a fal hasadékaiba vasvitriol kristályokat teszünk, az egér messziről elkerüli a helyiséget. Az egerek a borsosmenta szagától is futnak. Ha vattát borsosmentával itatunk át s egérlyuk mellé helyezzük, az egér még élete veszélyeztetésével is kirohan onnan, mikor is az odaállított macska mihamar elfogja. Az ebnyelvű növény szagát se kedveli az egér. Ezzel is messzire el lehet őket zavarni.

A tehenek hasznos szolgáltatása. Farrington tanár a „Farmers Bulletin“ egyik utóbbi számában kimutatja, hogy az ugyanegy istállóban álló tizenegy te-

hén közül mennyi hasznot hozott egy éven át a hét jobban fejő és a hét gyengébben tejelő tehenén. A végeredmény az volt, hogy hét tehenén adott 2878 korona jövedelmet, holott a hét gyengébben fejő csak 1140 K jövedelmet hajtott, pedig egyformán fogyasztották a drága takarmányt. Egy év alatt a különbözet a hét drb tehénnél tehát 1738 korona. A gyakorlatból a magyar gazdák is tudják, hogy nagy különbség van a jól és gyengébben fejő tejelőtehenek között, ha nem is állapították meg a jövedelmezőségi differenciát számszerűleg. Ám az amerikai tanár számadatai meggyőzhetnek minden gazdát arról, hogy a saját érdekünkben levő dolog irgalmatlanul kiselejtezni a rosszul tejelő teheneket, mert csak a jókat érdemes tartani és etetni.

A vöröshagyma használhatósága. Sokféle-képpen használható a hagyma, mint élelmiszer, gyógyszer és szépitősz (hajnövesztő), de még néhány esetben tett nagy szolgálatot. Igen eredményesen tisztítja a levegőt, penészszag helyiségben vagy rosszillatu betegszobákban, stb. Néhány nagy hagymát keresztben szétvágva, a szeleteket vízzel telt tányérokra rakjuk. A szoba levegője bámulatos gyorsan megtisztul és a hagyma undorító szaga lesz. Az eljárást ismételhetjük és a használt hagymát eldobjuk. Hosszában kettévágott hagymát szárastól gyümölcsfára akasztva, ez elriasztja a pákosztos madarakat az érett gyümölcstől.

Figyelmeztetés.

Az „Erdészeti Ujság Havi Szemléje“ mostani második számát csak azoknak küldjük meg, akik úgy az elsőjét, mint ennek az árát beküldik, a további számokat pedig szintén csak azok fogják megkapni, akik azokra előzetesen előfizetnek. Erre kényszerít az a körülmény, hogy mint részvénytársaság, a könyvnyomda minden bevételéről és kiadásáról a részvényeseknek elszámolni köteles és így nincs abban a helyzetben, hogy kiadványait hitelbe adja. Ugyanazért mindazoknál, akiknek az eddigi füzetekre van valamely hátramaradásuk, valamint azoknál, akik csak az október-november havi számokra fizettek, a mai számhoz előnyomott postautalványokat csatolunk és kérjük őket, hogy az előfizetési díjakat ezek felhasználásával jövő december hó 10-ig beküldeni sziveskedjenek, hogy a decemberi 3-ik szám szétküldésénél akadály ne legyen.

Kérjük egyuttal tisztelt olvasóinkat, hogy vállalatunk támogatását többi kartársaiknak is ajánlják.

Teljes tisztelettel:

„Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.“

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Debrecenben kidobolták.** Ugy szölt hajdanában a nóta, hogy: „Debrecenben kidobolták, Hogy a Don-gót ne danolják“ stb. Most nem Debrecenben, hanem Szászsebesen dobolták ki, hogy az egyik vadász vadászat közben vagy után elvesztette a puskáját. Ma, a midőn már minden kaputos ember vadász akar lenni, ezen nem igen csodálkozunk, de mégis azt hisszük, hogy ez a szerencsétlen „vérbeli vadász“ abból a fajtából eredt, a melyből a szájhagyomány szerint heten mentek egy nyul ellen. Mi nem óhajtjuk senkinek a kárát, de mégis jobban szeretnők, ha a puska nem kerülne meg s e miatt az illető felhagyna a nem neki való mesterséggel, mert bizony nem szép dolog, ha a vadász elveszti a puskát.

* **Az ujságok megeszik az erdőket.** Egy genfi ujság szakszerűen foglalkozik azokkal a következtetésekkel, a mikkel az amerikai ujságírás fejlődése az erdő-kultúrára nézve jár. Az állami erdőhivatal statisztikája szerint évenként átlag 100 milliárd fatörzset vágnak ki az Egyesült-Államokban, holott az új erdőültetvények az erdők állományát alig 30—40 milliárd fatörzsszel gyarapítják évenként. A kivágott fatörzsek tulnyomó részéből ujságnak való papirost gyártanak; megállapítható ez a körülmény abból is, hogy az erdőpusztítás fokozódása arányos az ujságíró ipar fejlődésével. 1888-ban az Egyesült-Államokban egy lakosra átlag 41 ujságpéldány jutott évenként; 1900-ban már 103 s 1905-ben 125 példány. A folyóirat- és ujságpéldányok teljes száma 1880-ban 2 milliárd volt, 1905-ben pedig már 10 milliárd és 500 millió. Azonfelül az ujságok terjedelme öt oldalról kilencre növekedett, úgy hogy míg 1880-ban valamely ujság ezer példányának 45 kilogram volt a súlya, 1905-ben már 89 kilogramm. Nem csoda tehát, ha ennek a rengeteg súlyú papirosnak előállítására rengeteg súlyú papiros-pépre van szükség. Minthogy pedig ezt farostból készítik, nem csoda, ha az erdőket letarolják érte. Pontosan kiszámítható, hogy ilyen körülmények között már harminc-harmincöt esztendő múlva nem lesz erdő az Egyesült-Államokban.

* **Szerencsétlenség Frigyes főherceg vadászatán.** Auspitzból jelentik: A Frigyes főherceg selowitzi uradalmán fekvő Mönitz körül rendezett udvari vadászat alkalmával egy, a vadászatra meghívott vendég puskája eddig ki nem derített okból elsült és mellén találta az egyik hajtót, aki nyomban meghalt. A főherceg a vadászatot azonnal félbeszakította.

* **Egy tó, a mely eltűnik.** Felső-Olaszország egyik legszebb tengerszeme a Maerjelen tó, a mely 2367 méternyi magasban az Aletsch, az Eggishorn és Faulberg glecserek között terül el; a hossza másfél kilométer, a szélessége ötszáz méter. Vízének mélysége 56 méter volt még a télen. Ez idő szerint azonban teljesen száraz a tó fenéke. Szeptember végén ugyanis egy-kettőre kiürült a tó, s eltűnt az Aletsch-gleccser alatt. A tünemény, ha nem is rendszeresen,

de megismétlődik. Az okait még eddig nem sikerült kideríteni. Bizonyos csak az, hogy a tó vize egy gleccser alatti csatornán folyik el olyankor, ha a csatorna nyílását bedugó jégtömeg valami oknál fogva kimozdul helyéből. A kik a tó eltűnésének szemtanúi voltak, mint felejthetetlen látványról beszélnek róla. A csatornának rengeteg nyílása felnyílik s egy-kettőre beszívja, elnyeli a tó rengeteg vizét. A hegy gyomrába szakadó víztömeg óriási zajt ver. Nincsen megrendítőbb látvány annál, mint mikor a több millió köbméternyi víz eltűnik a tó-fenék nyílásán, majd pedig apró vizesések és magasra szökő vizsugarak alakjában kibuggyan az Aletsch-gleccser réseiből. Nehány perc alatt az egész tóból mi egyéb se marad, mint a fenéke, a melyen nagy jégtömbök hevernek szanaszét.

* **Gyilkos virtuskodás.** Sátoraljaújhegyről jelentik: Radvánszki Pál több társával a korcsmában mulatott. Egyiküknek boros fővel az az ötlete támadt, hogy lőjjenek a korcsma előtt áldogáló katonák közé. Radvánszki elő is kapta revolverét és négyszer egymásután a katonákra sütötte. A katonák erre felbőszülve rohantak be a korcsmába, ahol véres verekezés támadt a katonák és polgárok között. Három katona és két parasztleány súlyosan egy polgárember könnyebben megsérült. A sebesülteket a kórházban ápolják.

* **Szerencsétlenség a kutban.** A nagyváradi káptalan tulajdonát képező Perjés pusztán egy kut javítása közben a parton felhalmozott 500 métermázsza beton a kutba zuhant és a lent dolgozó Kocsis János, Szabó Ferenc és Csepri István munkásokat agyonütötte. A vizsgálat megindult.

* **A váltóőr fiai a vonat alatt.** Békésgyuláról jelentik: Halász István mezőhegyesi váltóőr két fia ép akkor akart keresztülmenni a vágányokon, midőn szembejött velük az orosházai vonat. A két fiu ki akart térni a vonat elől, azonban ekkor az aradi gyorsvonat elé kerültek, mely elütötte őket. A nagyobbik fiúnak a kerekek mindkét lábát levágták, míg a kisebbik súlyos sérüléseket szenvedett. Mindkettőt a kórházba szállították. Sérüléseik életveszélyesek.

* **Gyilkos harag.** Zagyvarékáson Zöllei István gazdálkodó összeszólalkozott vejével, Oszlár Istvánnal. A gazdát egyszerre úgy elfutotta a harag, hogy fejét ragadott és Oszlárt egy csapással agyonvágta. A gyilkost letartóztatták és a kecskeméti ügyészségre szállították.

* **Mikor olcsó a talicska?** Kubikos munkát vállalt egy mérnök s az ehhez való talicskák dolgában alkudozásba bocsátkozik Lombos Péterrel, akinek háza előtt mindig állt egy ujdonaúj talicska.

Kérde a mérnök:

— Hogy az a talicska?

— Két forint, instálom.

— De nekem többre van ám szükségem!

— Nem baj az. Van itt még a faluban öt-hat, aki ha nem is mestersége, de úgy ért a talicskakészítéshez, mint a legfájtosabb bognár.

— No, akkor jól van — mondta a mérnök — mert nekem éppen háromszáz talicskára van szükségem. De hát ha ilyen sokat rendelek maguknál, hogy számítják darabját?

— Hogy hogy számítjuk? Hogy hogy számítjuk? — kérdezte láthatólag megzavarodva kétszer is Lombos Péter. Ejnye, no! Hát igen, majd holnap megválaszoljuk.

Másnap Lombos Péter vagy hatodmagával jelent meg a mérnöknél.

— Hát kérem, ha háromszázat tetszik rendelni, úgy darabja három forint ötven krajcár lesz.

— Mit beszél? — csodálkozott el a mérnök. — Ha többet rendelek, hát még többbe kerül?

— Nincs máskép, — mondotta Lombos Péter, mire a többiek is rábólogtak.

— De legalább mondják meg, hogy miért?

Kinos csönd, miközben egymásra pislogtak a falusi műkedvelő bognárok; majd hátulról előlép a legfiatalabb és megszólal:

— Hát kérjük tisztelettel, nem másért, mint hogy ha egy—kettő—három talicska kéne csak az urnak, hát a hozzá való fát megkerítjük szépszerivel a határban álló erdőből, de háromszáz talicskához való fát már bajos lenne lopni. Az azokhoz való fát már venni kéne nekünk is.

A kiadóhivatal postája.

November hóra nem fizettek a következő nyilvántartási számú tisztelt olvasóink: 9., 10., 12., 13., 15., 18., 19., 20., 22., 29., 30., 31., 32. Részben adósok maradtak erre a hóra: az 5. és 28. számú 60 fillérrel, a 35. számú 20 fillérrel. Ugyanezek a nyilvántartási számok fel vannak jegyezve a címszalagra is. Kérjük az illetőket, hogy az elmaradt előfizetési díjat a december havival együtt okvetlenül beküldeni szíveskedjenek. **December hóra** hiányosan, illetve kevesebbet fizettek: a 4., 16., 33., 34., és 51. számúak 40—40 fillérrel, mely összegnek pótlólag való beküldését kérjük.

Szerkesztői üzenetek.

O. I. urnak. Nagybocskó. A kolozsvári tisztviselői kongresszuson az erdészeti altisztú személyzet mint ilyen nem volt képviselve, hanem érdekei be voltak foglalva abba a memorandumba, amelyet az Állami Alkalmazottak Egyesülete nyújtott be. Tudomásom szerint ez a memorandum rendelkezési helyére el fog jutni.

Uradalminak. Az ottani javadalmazásokra vonatkozó adatokat mielőbb kérem, hogy azokat a lap mellékletét képező tanulmányba bevehessem. Ugyanerre kérem az összes uradalmi és a járási kartársakat, valamint a vadászokat is.

Régi előfizetőnek. Ennek a vállalatnak csak névlegesen vagyok kiadótulajdonosa addig, amíg ez a minőségem hivatalosan át nem lesz ruházva a könyvnyomda részvénytársaságra. Ha ezzel a vállalattal célt érek, a lap azonnal a régi formájában fog megindulni s ekkor a fölös előfizetési díjak is elszámolást nyernek.

HIRDETMÉNYEK.

51—909. eln. sz.

Pályázati hirdetemény.

Ujbánya szab. kir. rend. tan. város erdőgazdaságánál lemondás folytán egy kisegítő erdőőri állás megüresedvén, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen erdőőri állás a következő járandóságokkal van összekötve:

1. 600 korona készpénzfizetés.
2. 50 korona lakbér.
3. 24 ürköbméter bükk dorongfa házhoz szállítva.
4. Erdei kihágások után befolyt kárérték egyharmada.

Ezen állásra pályázhatnak oly feddhetlen előéletű 35 évnél fiatalabb egyének, kik az erdőőri szakvizsgát sikerrel letették, ép, egészségesek, jó hallás- és látással bírnak, mit hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolni tartoznak, továbbá a magyar és tót nyelvet teljesen bírják.

Egy koronás bélyeggel ellátott sajátkezűleg irt. kérvény, melyhez az orvosi bizonyítvány, keresztlevel, erkölcsi bizonyítvány, eddigi alkalmaztatásáról szóló okmányok melléklendők, alulírotthoz folyó évi november hó 15-ig beküldendő.

Az állás kinevezés után 8 napon belül elfoglalandó. Ujbányán, 1909. évi október hó 29. napján.

Polgármesteri állás üresedésben: **Stanu,** főjegyző.

544—909. e. h. szám.

Pályázati hirdetemény.

A Brassó vármegye garcsini XII-ik és tömösvölgyi XIII-ik számú őrzárásokban lemondás illetve elbocsátás folytán megüresedett 2 (kettő) II-od osztályu erdőszolgái állásra ezennel pályázat nyitattik.

A javadalmazás mindkettőnél 400 korona évi bér, 48 K lakbér, 36 korona egyenruha-átalány és 12 ürm⁸. házhoz szállított kemény tűzifa.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy „Brassó vármegye tek. közig. erdészeti albizottságához Brassóban” címzendő, sajátkezűleg irt kérvényeiket, községi erkölcsi bizonyítvánnyal, keresztlevelel, erőteljes, ép testalkatukat, jó halló-, látó- és beszélő-képességüket igazoló orvosi bizonyítvánnyal és eddigi szolgálatukat igazoló okmányokkal felszerelve a „Brassói m. kir. állami erdőhivatalhoz” folyó évi november hó 20-ig nyujtsák be.

Brassó, 1909. évi október hó 16-án.

M. kir. állami erdőhivatal.

Veszek élő vadat:

uhukat, vadmacskákat, vidrákat, fiatal farkasokat, fiatal medvéket stb. jó árban.

Julius Mohr jr.

állatnagyerkeskedő, kir. udvari szállító

Ulm a—D. (Németország).

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” gyorssajtóján.

Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli R.-T.

Budapest, V., Báthory-utca 5.

Főlerakata Szászsebesen Lengyel Béla cégnél.

Állandóan raktáron vannak és árusíttatnak azonnali palackesere mellett

Borszéki főkut

„ Kossuth-kut

„ Boldizsár-kut

Bodoki Matild

Baross

Borhegyi

Boholti

Előpataki

F.-Rákosi Mária

Fehérköi

Glória

Horgász—Hankó

Kászon-Jakabfalvi

Kászon-Salutáris

Répáti

Székely-Selters

Stojkai

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt s
elismert egy- és kétsövű va-
dászfegyvereket, flóberteket,
karabélyokat, céllövő fegyve-
reket és revolvereket csekély
o o havi o o

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállit:

Aufrecht és Goldschmied

o o fegyveráruháza o o

Budapest, VII., Rákócy-ut 26. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

ÉLŐVADAK

Foglyokat, fácánokat, nyulakat, szarva-
sokat, őzeket, däm vadat, uhukat kuny-
hóleshez, továbbá minden fajú raga-
dozó emlősöket és madarakat, tyuko-
kat, libákat, diszfácánokat vásárol és
erre vonatkozó ajánlatokat kér o o

MÁYER EDE

udvari szállító — élővadkiviteli üzlete
o o WIENER-NEUSTADT o o
Schneebergasse Nr. 10. Alsó-Ausztria.
Fióküzlet (vadkereskedés) Magyarországon
o o Savanyukut, Sopronmegye o o
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Legjobb hírű, legnagyobb üzlet!

Gyertyán

hasábokat, szerszámnak valót,
rönköket legalább 25 cm. át-
mértől felfelé, o o o

Gyertyán

dorongfát, 1 m. hosszut, 6—9
cm. vastagot minden mennyi-
ségben vásárol: o o

S. M. Rübner

o fanagykereskedése o

Wien
II—2., Kaiser Josef-strasse 39.

SANITAS

Az orvosok megállapították, hogy a
reuma-csúsz és köszvény legsikeresebben
o o gyógyítható a o o

„SANITAS“

szobagőzfürdőkészülékkel, melynek se-
gélyével bármely szobában 5 perc alatt
kényelmes gőz- vagy hőlégfürdőt ké-
szíthetünk., Egészséges embernek is
nélkülözhetlenek ezen fürdők, ha be-
tegségek elleni védekezés céljából a
szervezetét edzeni akarja. Terjedel-
me csekély, ára méltányos, tartóssága
korlátlan. Ezernyi elismerő- és köszö-
nölevelet tartalmazó ismertetőkönyvet
ingyen és bérmentve küld:

FÖRSTNER ALADÁR

„SANITAS“ szobagőzfürdő-készülékek gyára
Budapest, VII., Alsóerdősor 30.

Legrégibb, legnagyobb hazai vállalat e szakban.
Sok a silány utánzat, ezektől kell óvakodnunk.

== Egyedüli ferlachi gyártmány! ==

A bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Arany érem:

===== Páris 1906. 46. remekelés. =====

OGRIS MARKUS Ferlach, Karinthia

—|| fegyvergyár és (prácios) puskaműves. ||—

Szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és céllövőfegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegessék nagyon könnyű Drilling-fegyverekben. Súlyuk 2·8—3 kg. Browning-féle serétes ismétlő-

* * * * * fegyver 210 K gyári árban. * * * * *

Egy Mannlicher Schönauser ismétlő kurtály 6·7 mm. és 9 mm. öbű, 400 lépésig, jótállás mellett, a
===== legpontosabban belőve, ára 190 K. =====

Egy Mannlicher Excelsior ismétlő kurtály 11·5 mm. öbű, acélköpenyburkolatú és legerősebb a füst-nélküli lőpor töltés használatára, a legpontosabban belőve, egész hossza 101 cm., súlya 2·5 kg., nagy kezdő sebességgel és a legerősebb átütő erővel, nagy vad lövésére igen alkalmas ára 190 K.

→ Egy Mannlicher ismétlő kurtály 95-ös minta, 8 mm. öbű, ára 140 K. ←

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Magyar levelezés.

Tiller Mór és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, BUDAPEST, IV. Váci-utca 35.

A nagym. földmívelési m. kir. miniszterium 70542 sz. magas rendeletével az erdőigazgatóságoknak ajánlva.

Erdőtisztviselői, altiszti és szolgálai egyenruhákat, egyes egyenruhadarabokat s mindennemű felszerelési cikket ajánlunk kitűnő mesteri szabás és izlésteljes kiállításban.

Fehérneműek és harisnyák óriási választékban.

Fegyverek- és töltényekből állandó nagy raktár.

Polgári ruhák a legjobb magyar és angol szövetekből elsőrangú szabászok köz-
 reműködésével készülnek.

Hivatalos uton részletfizetésre is eszközölhetők megrendelések és nagyobb megrendelés esetén kívánatra saját költségünkön egy szabászt küldünk a mértékek
===== felvétele végett. =====

Árjegyzéket és mintákat ingyen és bérmentve küldünk és vevőink kényelmére bármely cikket beszerzünk. Meg nem felelőt visszaveszünk.

Legrégibb és legnagyobb egyenruházati intézet!